

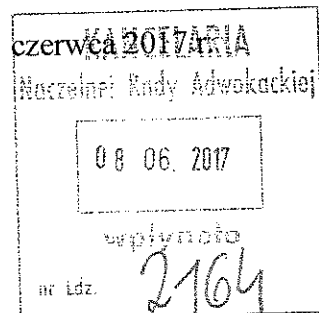
ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-WP-173-143/17

Warszawa, dnia

31

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2016.1999 j.t. ze zm.) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Ruciński), z prośbą o przedstawienie opinii.

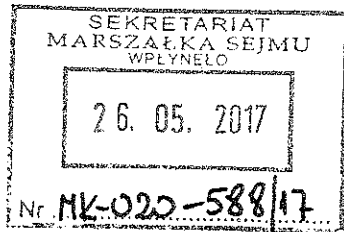
Z poważaniem

Klub Poselski
.Nowoczesna

Warszawa, dnia 26 maja 2017 r.

Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Poselskiego
.Nowoczesna

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy o zmianie ustawy:

- o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posła Marka Rucińskiego.

projekt

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o
zawodzie lekarza i lekarza dentysty

Art. 1 W Ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku praw pacjenta (Dz. U z 2016 r., poz. 186, poz. 960, poz. 1070, poz. 823, oraz z 2017 poz. 836) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 15 lat, ma prawo do wyrażenia samodzielnej zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych z zakresu specjalizacji ginekologicznej, urologicznej lub dermatologicznej.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego z zastrzeżeniem ust. 1a, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, ma prawo do wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny.”.

Art. 2 W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (Dz. U z 2017 r., poz. 125 i 767), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli pacjent jest małoletni z zastrzeżeniem ust. 2a, lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, wymagana jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela ustawowego lub porozumienie się z nim jest niemożliwe - zezwolenie sądu opiekuńczego”.

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Lekarz może przeprowadzić badanie lub udzielić innych świadczeń zdrowotnych z zakresu dziedziny ginekologii, urologii lub dermatologii, pacjentowi będącemu osobą małoletnią, która ukończyła 15 lat, po uzyskaniu jego zgody. Oświadczenie o zgodzie pacjenta, o którym mowa w zdaniu poprzednim, nie wymaga kumulatywnej zgody ze strony jego rodzica lub innego opiekuna prawnego.”.

Art. 3 Ustawa wchodzi w życie z upływem 14 dni od ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Proponowana zmiana w przedłożonym projekcie nowelizacji zmierza w swoim założeniu do wyjścia naprzeciw konieczności zapewnienia realnego dostępu do usług medycznych w zakresie zdrowia intymnego osób małoletnich po 15 roku życia. Autorzy projektu, zgodnie z apelami Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, Rzecznika Praw Dziecka oraz Krajowego Konsultanta w Dziedzinie Ginekologii i Położnictwa, stoją na stanowisku, że obowiązkiem Państwa jest zapewnienie dostępności właściwych usług medycznych, osobom będącym zgodnie z prawem w wieku potencjalnie już rozpoczętej aktywności seksualnej. Nie ulega wątpliwości, że niezależnie od wieku, choroby układu rozrodczego wpływają negatywnie na ogólny stan zdrowia. Co więcej, brak dostępności usług ginekologicznych czy urologicznych dla osób niepełnoletnich, które mogą być również na nie narażone, wpływa negatywnie na ich dalsze, dorosłe życie. Jak podnoszą uczestnicy debaty publicznej, w tym zwłaszcza wyżej powołane organy, skutkami braku swobodnego dostępu do świadczeń ginekologicznych są na przykład liczne przypadki przenoszonych i nieleczonych zakażeń grzybiczych, czy bakteryjnych, co może mieć bezpośredni wpływ na zdrowie reprodukcyjne przyszłych ojców i matek.

Na szczególną uwagę zasługuje opinia Rzecznika Praw Dziecka (pismo z dnia 6 maja 2016 r., znak: ZSS.421.14.2016.KT), w której stwierdza on, że: realia życia współczesnej młodzieży nie przystają do obowiązujących regulacji prawnych dotyczących dostępu do świadczeń ginekologicznych. Rzecznik Praw Dziecka zauważył, że w kontekście zmian umożliwiających samodzielne skorzystanie przez niepełnoletnich pacjentów z ambulatoryjnego świadczenia specjalistycznego konieczne jest wyważenie relacji między prawem dziecka znajdującym oparcie w art. 48 ust. 1 zdanie 2 i art. 72 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz 12 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka, nakazującymi zapoznać się z opinią dziecka w jego własnych sprawach oraz uszanować zajęte przez nie stanowisko, a prawem rodzica do sprawowania pieczy nad osobą dziecka. Ponadto przywoływany przez Rzecznika Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 29 lipca 2016 r. (znak: V.7013.24.2016.EO), adresowanym do Ministra Zdrowia, Rzecznik Praw Pacjenta (pismo z dnia 25 kwietnia

2016 r., znak: RzPPWIP.420.8.2016.MMS.2) wskazał, że: bez względu na ocenę decyzji o wczesnym rozpoczęciu współżycia, nie można negować faktu, że młodzi ludzie je podejmują. Istnieje więc potrzeba zmiany regulacji prawnych w tym zakresie samodzielnego dostępu przez małoletnich pacjentów (powyżej 15. roku życia) do świadczeń ginekologicznych.

Nie można także pominąć stanowiska Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Ginekologii i Położnictwa (pismo z dnia 27 kwietnia 2016 r., znak: KK/SR/83/2016), który w przywoływanym przez Rzecznika Praw Obywatelskich (w powołanym wyżej piśmie) za słuszną uznał próbę regulacji prawnej, umożliwiającą samodzielne wizyty nastolatków w gabinetach ginekologicznych w celu uzyskania porady medycznej.

Podnoszone są w debacie publicznej, w tym zwłaszcza przez Rzecznika Praw Obywatelskich, kluczowe przyczyny barier w dostępie osób niepełnoletnich do świadczeń medycznych z zakresu ginekologii. Wskazuje się między innymi na niechęć do wizyt u ginekologa w asyście rodziców niepełnoletnich lub też wymóg uzyskania zgody na wizytę i na poradę. Niska świadomość realiów funkcjonowania młodego pokolenia Polaków wpływa na niejednokrotny sprzeciw rodziców na odbieranie świadczenia medycznego przez pozostającą pod jego opieką osobę niepełnoletnią. Wynikiem takiej sytuacji jest brak zgody na świadczenia umotywowany kwestiami ideologicznymi, które w żadnym wypadku nie powinny stać w opozycji do kwestii zdrowotnych.

Kluczowy w przedmiotowej sprawie jest fakt, że osoba niepełnoletnia powyżej 15. roku życia, posiadająca zgodnie z obecnymi przepisami, zdolność prawną do podejmowania działań w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, powinna zdaniem autorów projektu, być także w pełni umocowana do podejmowania decyzji o ewentualnym zwróceniu się do właściwego lekarza w celu uzyskania świadczeń medycznych. Wobec braku zgody opiekuna prawnego lub rodzica osobie niepełnoletniej na płaszczyźnie formalno-prawnej uniemożliwione zostało im udzielenie świadczenia zdrowotnego.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana oraz różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

Przepisy obecnego stanu prawnego wynikającego z art. 17 Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku praw pacjenta oraz art. 32 Ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry przesądzają o konieczności uzyskania zgody prawnego opiekuna małoletniego na wykonanie świadczeń medycznych. Jest to także zbieżne z ogólną wykładnią funkcjonowania ograniczonego zakresu zdolności do czynności prawnych wyrażoną w kodeksie Cywilnym. Proponowana zmiana zmierza do ustanowienia wyjątku od obowiązującej reguły w celu zapewnienia możliwości realizacji wskazanych w nowelizacji typów świadczeń, przy jednoczesnym pozostawieniu dotychczasowej reguły w odniesieniu do innego rodzaju działań lekarzy. Lekarz może przeprowadzić badanie lub udzielić innych świadczeń zdrowotnych kwestie dotyczące zgody pacjenta małoletniego na wykonanie świadczenia

Ponadto z uwagi na, fakt iż regulacje Kodeksu Karnego (art. 200 § 1) dopuszczają współzycie z małoletnim powyżej 15 roku, proponowane regulacje nie stoją w sprzeczności z polskim porządkiem prawnym ale wręcz dążą do zapewnienia niepełnoletnim obywatelom możliwości urzeczywistnienia prawa do ochrony zdrowia. Konieczność wizyty i konsultacji aspektów dotyczących życia intymnego osoby niepełnoletniej z lekarzem specjalistą, może wynikać również z braku wiedzy o zdrowiu intymnym, z zaniedbań w higienie osobistej, bądź niewłaściwych nawykach w tym zakresie mogących skutkować zmianami chorobowymi.

Kluczowym aspektem jest także ustanowiony w art. 17 Kodeksu Cywilnego mechanizm dopuszczalności ustanawiania wyjątków od zasady, iż do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Znany jest polskiemu porządkowi prawnemu, istotny wyjątek od tejże reguły w postaci art. 22 § 3 Kodeksu Pracy, dopuszczającego okoliczności, w której osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego nawiązać stosunek pracy oraz dokonywać czynności prawnych, które dotyczą tego stosunku. Tym bardziej wydaje się uzasadnione dopuszczenie możliwości samodzielnych wizyt u lekarza specjalisty z zakresu

ginekologii i innych, o których mowa w ustawie, skoro ustawodawca umożliwi osobom niepełnoletnim branie na siebie odpowiedzialności za decyzje o wejściu na rynek pracy.

Wobec szeregu powyższych argumentów oraz licznych apeli przedstawicieli organów stojących na straży praw obywatelskich, a także organizacji pozarządowych, w przekonaniu autorów projektu konieczne stało się dokonanie nowelizacji powyższych ustaw we wskazanym zakresie.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne i źródła finansowania.

Projekt będzie miał bardzo pozytywne skutki społeczne i prawne, gdyż pozwoli na realizację przepisów zawartych w art. 48 ust. 1 zdanie 2 i art. 72 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz 12 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka, nakazującymi zapoznać się z opinią dziecka w jego własnych sprawach oraz uszanować zajęte przez nie stanowisko, w kontekście świadczeń medycznych dotyczących sfery intymnej małoletniego, który ukończył 15 rok życia.

4. Źródła finansowania, jeżeli projekt niesie obciążenia dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego

Projekt ustawy nie niesie żadnych nowych obciążeń dla budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

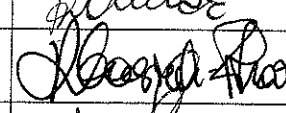
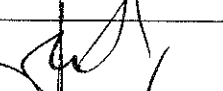
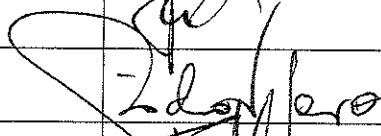
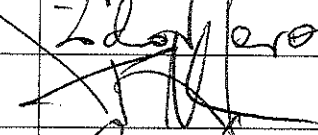
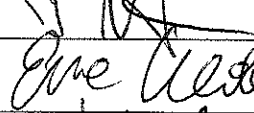
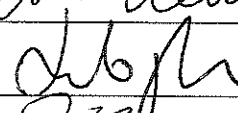
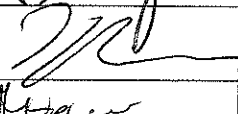
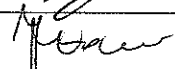
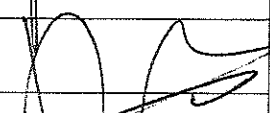
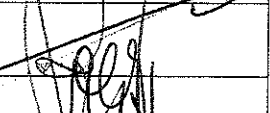

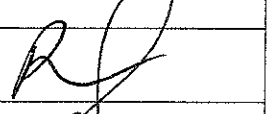
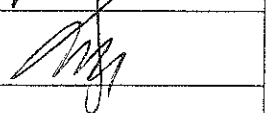
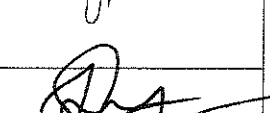
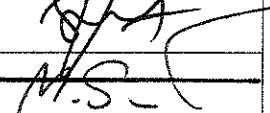
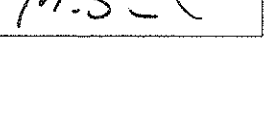

5. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

6. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Przedkładany projekt ustawy nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Posłowie VIII kadencji Sejmu popierający poselski projekt ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza denty.

Lp.	Imię	Nazwisko	Klub	Podpis
1.	Adam	Cyrański		
2.	Barbara	Dolniak	N	
3.	Kamila	Gasiuk - Pihowicz	N	
~~4.~~	~~Zbigniew~~	~~Gryglas~~	~~N~~	<del></del>
5.	Paulina	Hennig - Kloska	N	
6.	Michał	Jaros	N	
7.	Paweł	Kobyliński	N	
8.	Ewa	Lieder	N	
9.	Radosław	Lubczyk	N	
10.	Katarzyna	Lubnauer	N	
11.	Jerzy	Meysztowicz	N	
12.	Krzysztof	Mieszkowski		
13.	Piotr	Misiło	N	
14.	Mirosław	Pampuch	N	
15.	Ryszard	Petru	N	
16.	Paweł	Pudłowski		
17.	Monika	Rosa	N	
18.	Marek	Ruciński	N	
19.	Joanna	Scheuring - Wielgus		
20.	Joanna	Schmidt	N	
~~21.~~	~~Marek~~	~~Sowa~~	<del></del>	<del></del>

22.	Elżbieta	Stępień	Nowoczesna	E. Stępień
23.	Mirosław	Suchoń	Nowoczesna	~~M. Suchoń~~
24.	Adam	Szłapka	N	A. Szłapka
25.	Krzysztof	Truskolaski	N	K. Truskolaski
26.	Kornelia	Wróblewska		
27.	Witold	Zembaczyński	N	W. Zembaczyński

